

DOMASZÉK KÖZSÉG
TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK FELÜLVIZSGÁLATA
2 0 1 6 – 2 0 1 7

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

(2/2005 (I.11.) Kormányrendelet alapján)

Szeged, 2017. június

TARTALOM

1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése
2. A terv kidolgozásakor vizsgált változatok rövid ismertetése
3. A terv megvalósítása környezeti hatásainak, következményeinek feltárása
4. A terv, illetve program megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezetre káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó, a tervben szereplő intézkedések környezeti hatékonyságának értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre.
5. Javaslat olyan környezeti szempontú intézkedésekre, előírásokra, feltételekre, szempontokra, amelyeket a terv, illetve program által befolyásolt más tervben, illetve programban figyelembe kell venni.
6. A terv, illetve program megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezeti hatásokra vonatkozóan a tervben, illetve programban szereplő monitorozási javaslatok értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre.
7. Közérthető összefoglaló.

1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése

1.1. Előzmények

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. sz. rendelet (Településrendezési Kódex TK), alapján az önkormányzatoknak településszerkezeti tervüket legalább 10 évente felül kell vizsgálni, és döntést kell hozniuk arról, hogy továbbra is változatlan tartalommal alkalmazzák, módosítják vagy újat készítenek. A felülvizsgálat célja, hogy a településrendezési eszközök rajzi- és szöveges munkarészeit a TK-nak megfelelő tartalommal és formával tegye naprakésszé, végrehajtsa néhány – a Tájékoztatóban jelzett – módosítást és kerüljön összhangba az ugyancsak felülvizsgált Fejlesztési Konceptióval.

A tárgyi terv összevontan tartalmazza a településfejlesztési és a településrendezési terműveletek *megalapozó vizsgálati* munkarészeit és *javaslatait*.

A településen megtalálható és megvalósítandó létesítményeket és azok funkcióit, úgy kell meghatározni, hogy a környezet-használat során

- a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő,
- megelőzhető legyen a környezetszennyezés,
- kizárja a környezetkárosítást.

A környezetet terhelő tevékenység, ezen belül a levegőszennyezés, a hulladékok elhelyezése, a talaj- és vízszennyezés a települést és környékét károsíthatja és ezen keresztül a településen élőket, míg a zajterhelés közvetlenül az ott élő embert zavarja.

A károsító hatások elkerülése és a terhelés minimalizálása érdekében szükséges környezetvédelmi vizsgálatok eredményeinek beépítése a tervbe, illetve az előírások betartása a település üzemeltetés során.

A környezeti értékelés vizsgálja a településszerkezeti terv felülvizsgálatának környezeti vonatkozásait, a terv megvalósulásával várható környezeti hatásokat. Az értékelés nem tér ki a település természeti adottságainak vizsgálatára, ismertetésére, azt a településrendezési terv alátámasztó munkarészeinek zöldterületi fejezete ismerteti. A környezeti értékelés figyelembe veszi a megalapozó vizsgálatok, alátámasztó munkarészek kapcsolódó fejezeteit.

A benyújtandó terv az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik. A dokumentáció elkészítésénél a hivatkozott rendelet 4. számú melléklete szerinti tagolást követtük a felülvizsgált terv egészére vonatkoztatva kiemelve a tervezett módosításokat.

1.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása

A településrendezési terv felülvizsgálatának és tervezett módosításainak elkészítési folyamatában a környezeti értékelés alapját képezi a terv által kitűzött célok, fejlesztési elképzelések, intézkedési javaslatok meghatározásának. A környezeti értékeléshez szükséges adatok beszerzése, a településrendezési terv elkészítéséhez kapcsolódó adatok begyűjtésével párhuzamosan történt.

Jelen környezeti értékelés kapcsolódik a településre készülő településrendezési eszközökhöz. Figyelembe veszi a település fejlesztési elképzeléseit is. A készülő településrendezési terv településszerkezeti munkarészeinek alátámasztó szakági fejezeteiben a település hosszabb távú elképzeléseihez kapcsolódva meghatározásra kerültek mindazon környezeti megoldások, melyek a fenntartható fejlődést szolgálják. A településrendezési terv részeként készül a környezeti értékelés, mely a jogszabály által előírt államigazgatási szervek előzetes véleményeiben adott szakági elvárásait is figyelembe veszi.

1.3. A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a terv alakulására

A környezeti értékelés során olyan információ, állapot jellemző nem merült fel, amely a jogszabályi előírásokon túlmenően jelentősen befolyásolta volna a településrendezési terv felülvizsgálata során a módosítások alakítását.

1.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele, az indokok összefoglalása

A környezeti értékelés során felvettük a kapcsolatot a település Polgármesteri Hivatalával. A hivatal készséggel tájékoztatott a felmerült kérdésekkel kapcsolatban, illetve átadta a rendelkezésükre álló és a tervezés szempontjából fontos dokumentumokat. Az Önkormányzat mellett információszerezés céljából felvettük a kapcsolatot az érintett hatóságokkal is. Az érintett népeességnek, szervezeteknek, érdekképviselői szervezeteknek a Településrendezési Terv módosításának kidolgozása előtt előzetes véleménynyilvánítási lehetőségük volt. Az érintettek tájékoztatását a 2/2005. (I. 11.) korm. rendelet előírásai, valamint a partnerségi egyeztetésről szóló szabályok szerint az Önkormányzat végzi.

Ezen munkafázisig olyan vélemény nem érkezett amely környezetalakítási szempontból figyelembe vehető lenne. A településfejlesztéssel kapcsolatos lakossági kívánalmak már a településfejlesztési koncepcióba beépítésre kerültek. A tervezett javaslatokat és észrevételeket szintén figyelembe vettük a tervkészítés során. A környezetvédelmi szempontok vizsgálatában érintett hatóságok észrevételeinek lényeges elemeit a 16. fejezetben foglaltuk össze.

1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai

A környezeti értékelés során csak a szakirodalomban, a publikált térképeken, tanulmányokban, jogszabályokban megjelent ill. az önkormányzat, a hatóságok és a különböző szolgáltató szervezetek által szolgáltatott adatokat ill. a helyszíni bejárások és interjúk tapasztalatait használtuk fel, mivel ezek a tervezési terület adottságait figyelembe véve, elégséges információval szolgáltak a tervnek megfelelő mélységű értékelés elkészítéséhez.

A felmerült bizonytalansági tényezők a tervezett beruházások megvalósulásával kapcsolatosak mivel ezek pontos paraméterei nem ismertek. Vannak olyan területek melyek többféle tevékenységnek is otthont adhatnak, így az egyes módosítások hatásának vizsgálatakor is adódhatnak bizonytalanságok.

A településrendezési terv által leírt szabályozás nem a konkrét tervezett épületeket és tevékenységeket szabályozza, hanem meghatározza azokat a paramétereket, amelyek betartásával a területen építeni, fejleszteni lehetséges. A különböző területfelhasználási egységeken belül azonban, főleg a gazdasági fejlesztési területeken – mivel az ott elhelyezendő létesítmény funkciója és környezetterhelése a tervezés jelen fázisában nem ismert – az adott létesítmény ill. tevékenység hatósági engedélyezési eljárásánál kell a környezetvédelmi érdekeket következetesen érvényesíteni. A környezetvédelmi érdekek érvényesítésére az adott létesítmény ill. tevékenység engedélyezési eljárásainak minden szakaszában lehetséges van az engedélyező hatóságnak.

2. A terv kidolgozásakor vizsgált változatok rövid ismertetése

2.1. A terv felülvizsgálata során szükséges és tervezett módosításának ismertetése

Ebben a fejezetben Domaszék község jelenleg hatályos Településrendezési eszközeinek jelen dokumentációban részletezett módosításaihoz végeztük el a környezetvédelmi értékelést arra vonatkozóan, hogy a tervezett módosítások kapcsán a környezet várható terhelése mennyiben fog eltérni a jelenleg hatályos tervben prognosztizáltakhoz képest és a felülvizsgált terv összességében milyen mértékben befolyásolja a környezeti elemek állapotát. Az értékelést a

2017. február hóban hatályos környezetvédelmi jogszabályok és előírások figyelembevételével végeztük el.

Domaszék község területén a környezeti elemekre (levegő, felszíni és felszín alatti víz, valamint a földtani közeg) vonatkozóan a mindenkor hatályos jogszabályokban meghatározott előírásokat és határértékeket kell irányadónak tekinteni.

Azoknál a módosítási ügyeknél amelyeknél a beépítettség növekedése vagy egyéb használati mód változás miatt a talaj (a földtani közeg felső része) letermelésre kerül akkor az a talajfelszín visszafordíthatatlanul megváltozik.

Az egyes ügyek értékelésénél alapvetően feltételeztük, hogy a tevékenységek engedélyezésénél a hatóságok a mindenkor hatályos környezetvédelmi jogszabályokban foglalt előírások betartásának érvényt szereznek.

A biológiai aktivitás értékek szinten tartását a terv biztosítja.

Amennyiben a területen tervezett létesítmény A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló kormányrendelet (jelenleg: 314/2005. (XII. 25.) Korm. r.) hatálya alá tartozik akkor az építés hatósági ill. egyéb hatósági eljárás csak a hivatkozott rendeletben előírt környezetvédelmi hatósági eljárás lefolytatása után indítható el.

1. A belterületen az Lf-Int lakóövezetek valamely (Vi vagy Vt) vegyes övezetbe kerülnek.

A településközponti és intézményi funkciójú tömbök jelenleg Lf-Int lakóövezetként szerepelnek (30% beépíthetőséggel), az új terv átsorolja rendeltetésüknek megfelelő Vi vagy Vt vegyes terület felhasználás alá. Lf falusi területek is átkerülnek Vt övezetbe, így kialakul egy kompakt vegyes tömb a település központjában, az 55. sz. úttól indulva.

Levegőtisztaság-védelem, vízvédelem, földtani közeg védelem

A terv a módosítással érintett területek jelenlegi valós területhasználatához igazítja a szerkezeti tervet. A környezetvédelmi szabályozásban változtatást nem szükséges. A tervezett módosítás a környezeti elemek állapotában érdemi változást nem fog eredményezni.

Zajvédelem

A vegyes területbe sorolás egy fokozattal megengedőbb mint a falusias beépítésű környezet. Az üzemi jellegű és vele egy csoportba tartozó zajforrásoktól származó zajok megengedett mértéke nappal / éjjel 55/40 dBA-ra növekszik. Település központ esetében ez a zajvédelmi besorolás jobban megfelel a használatnak.

2. A belterület északkeleti részén lakóterület kijelölése.

Az önkormányzat lakóterületet tervez kijelölni a belterület északkeleti részén, az erdő- és zöldterületek felülvizsgálatra kerülnek a tervezés során, valószínűleg más helyen kerülnek kijelölésre.

Levegőtisztaság-védelem, vízvédelem, földtani közeg védelem

Lakóterület kijelölésénél lokálisan a környezeti levegő terheltségi szintje – a fűtésből eredő légszennyező anyag kibocsátások miatt – növekedni fog, de a község teljes területére vonatkozóan ez számottevő változást nem fog eredményezni. Az ingatlanokat közcsatornára kell csatlakoztatni. A tisztított szennyvíz befogadójának a terhelése a szennyvíz kibocsátás növekmény arányában kismértékben nőni fog. Az erdők pótlásáról gondoskodni kell mivel ez a község levegőtisztaságának szempontjából fontos tényező.

Zajvédelem

A lakóterület kialakításának nincs zajvédelmi akadálya. A kialakításra kerülő lakóterület várható zajvédelmi besorolása falusias beépítésű lakóterület.

3. A belterület mentén kijelölt véderdősávok felülvizsgálata.

A véderdők akkor töltik be rendeltetésüknek megfelelő szerepüket, ha egyáltalán betelepítik őket. Az új rendezési tervben felülvizsgálatra kerül a kijelölések létjogosultsága, hogy a település számára előnyös megoldás születhessen. Ezeket a belterülethez közvetlen kapcsolódó sávokat töröljük.

Levegőtisztaság-védelem, vízvédelem, földtani közeg védelem

Mivel a terv a jelenlegi valós területhasználathoz igazítja a területhasználatot a környezeti elemek minőségében érdemi változás nem fog történni.

A terv a biológiai aktivitás érték szinten tartásáról más területen történő erdőkijelöléssel gondoskodik.

Zajvédelem

Az erdősávok törlése zajvédelmi szempontból nem okoz problémát.

4. Erdő átsorolása lakóövezetbe

Belterületen kijelölt erdőövezet szűnik meg, lakóterület lesz helyette az ingatlanon. A gyűjtőút felőli részen a villanyoszlopok miatt a szabályozási vonalak újragondolása szükséges.

Levegőtisztaság-védelem, vízvédelem, földtani közeg védelem

A 2. számú ügyben a lakóterület kijelölésre tett megállapítások érvényesek.

A terv a biológiai aktivitás érték szinten tartásáról más területen történő erdőkijelöléssel gondoskodik.

Zajvédelem

Az erdőövezet átsorolása zajvédelmi szempontból nem okoz problémát.

5. Gksz terület kijelölése

A kijelölt területen gazdasági kereskedelmi övezet (Gksz) kerül kijelölésre (nem biztos, hogy az egészen, de nagy részén igen).

Levegőtisztaság-védelem, vízvédelem, földtani közeg védelem

A Gksz terület kijelölése lokálisan a környezeti levegő terheltségi szintjét megnöveli. A község területére vonatkozóan a levegőterheltségi szint az övezetbe települő gazdasági tevékenységtől függ, de várhatóan jelentős hatás nem várható. Mivel a tervezett terület lakóövezettel határos ezért – különösen bűzhatással járó tevékenységek betelepülésénél – konfliktusok lehetségesek. A bűzhatással járó tevékenységek engedélyezésénél különös gonddal kell eljárni.

Zajvédelem

A Gksz terület kijelölése legalizálja a részben már kialakult állapotot. A 3. számú módosítás szerint a Gksz terület északkeleti szélén érintkezik a tervezett Lf területtel. A területre kerülő telephelyeket úgy kell kialakítani, hogy a lakóterületre áthallatszó üzemi jellegű zaj nem lépje túl az ott megengedettet.

6. Különleges terület kijelölése idegenforgalmi célra

A különleges övezet bővül a lenti két helyre, főként idegenforgalmi, szabadidős, kereskedelmi funkciók lesznek (pl. lovastanya). A Kkm övezeti előírások módosulnak vagy új különleges beépítésre szánt övezet jön létre.

Levegőtisztaság-védelem, vízvédelem, földtani közeg védelem

Az idegenforgalmi célú különleges terület kijelölése a környezeti elemek minőségében érdemi változás nem fog okozni.

Zajvédelem

Az idegenforgalmi célú különleges terület a belterületi lakó területtől elegendően távol van, ahhoz, hogy az idegenforgalmi tevékenység várhatóan ne zavarja a lakóterületen élőket. Természetesen éjszakába nyúló hangos zenével járó rendezvények (diszkó) nem támogatható. Javasolt megengedhető üzemi, szórakoztató létesítményektől származó zajterhelés 55/45 dBA.

7. Gazdasági terület kijelölése

Gksz vagy Gip övezet kerül kijelölésre a jelenlegi mezőgazdasági területen.

Levegőtisztaság-védelem, vízvédelem, földtani közeg védelem

A Gksz vagy Gip terület kijelölése lokálisan a környezeti levegő terheltségi szintjét megnöveli. A község területére vonatkozóan a levegőterheltségi szint az övezetbe települő gazdasági tevékenységtől függ, de várhatóan – mivel jelentős légszennyező létesítmény betelepülése nem valószínű – jelentős hatás nem várható.

Zajvédelem

A mezőgazdasági terület átsorolása Gksz, vagy Gip övezetbe zajvédelmi szempontból nem jár változással.

8. Új ipari terület kijelölése

Az önkormányzat vásárol területeket, ipari termelő beruházásra. Mezőgazdasági major vagy ipari övezet lesz. DN 700-as gázvezeték érinti.

Levegőtisztaság-védelem, vízvédelem, földtani közeg védelem

Levegőtisztaság-védelmi szempontból a 6. és a 8. számú ügyben tett megállapítások érvényesek. Mivel a terület közcsatornával történő ellátása nem valószínűsíthető a területre tervezett beruházásoknál a keletkező szennyvizek elhelyezésének engedélyezésekor különös gonddal kell eljárni, hogy a felszín alatti vizek és a talaj terhelését minimalizáljuk.

Zajvédelem

A mezőgazdasági terület átsorolása gazdasági, ipari övezetbe zajvédelmi szempontból nem jár változással.

9. Temető bővítése

A temető bővül északi irányba, önkormányzati beruházás.

Levegőtisztaság-védelem, vízvédelem, földtani közeg védelem

A tervezett módosítás a környezeti elemek állapotában érdemi változást nem fog eredményezni.

Zajvédelem

A temető északi irányban való bővülése gazdasági terület temető területbe való átsorolását jelenti zajvédelmi szempontból. A megengedett zajterhelés 60/50-ről 50/40 dBA-ra csökken. A környezetben levő tanyák számára ez nem jelent korlátozást.

10. Erdőtelepítésre alkalmas (M-E) és védett (M-V) mezőgazdasági övezetek törlése.

Levegőtisztaság-védelem, vízvédelem, földtani közeg védelem

A tervezett változtatás jelentős területet érint. A területen a változtatás eredményeként elszórtan esetleg létesített tanyák vagy birtokközpontok a környezeti elemek minőségében számottevő változást nem fognak okozni.

Zajvédelem

Az erdő és a mezőgazdasági terület besorolás egyaránt gazdasági területnek számít zajvédelmi szempontból. A módosítás zajvédelmi szempontból megengedhető.

13. A belterület délnyugati részén lévő lakóterület rendezése.

A belterülethatár és a tervezett belterülethatár közötti részen telekosztás és a beépítés megfelelő szabályozása szükséges ahhoz, hogy ütemezetten történjen a terület beépülése. A 2000-ben készült telekosztás alapján újraosztásra kerül a terület. Fontos, hogy a közművesítési feltételeket ismertessük! Elég mereven akarják szabályozni a beépíthetőséget.

Levegőtisztaság-védelem, vízvédelem, földtani közeg védelem

A 2. számú ügyben a lakóterület kijelölésre tett megállapítások érvényesek.

Zajvédelem

Az érintett területen gazdasági tevékenység folyik, melyek között előfordulhat olyan, ami a lakóterületi funkcióval ütközhet zajvédelmi szempontból.

A zajvédelmileg gazdasági területből falusias beépítésű lakóterületbe átsorolás megengedett zajterhelés szigorítással jár, 60/50 dBA helyett 50/40 dBA lesz a megengedett gazdasági eredetű zajterhelés. Ez a meglévő vállalkozásokat ellehetetlenítheti.

ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉS

A Településrendezési eszközök felülvizsgálata és részleges módosításai figyelembe veszik az időközben bekövetkezett jogszabályi módosításokat, az országos és megyei tervben történő változásokat és a település fejlesztési koncepciójának változásait.

A felülvizsgált tervben tervezett változtatások lokálisan az adott települési környezetben a megengedett mértékű, kockázatok nélküli környezetterhelésekkel valósíthatók meg és tarthatók fenn.

A szerkezeti tervet érintő módosítások csak lokálisan kis területi egységeket érintenek. Jellegükönél fogva nem változtatják meg a település tájszerkezetét, zöldfelületeinek rendszerét. A módosítás összességében a biológia aktivitásérték szinten tartásáról gondoskodik. Környezetvédelmi szempontból összességében a terv a Helyzetértékelési munkarészben részletezettekhez képest a település egészére nézve jelentős változást nem eredményeznek.

A környezetvédelmi szabályozás tekintetében a mindenkor aktuális országos jogszabályi előírásokat, illetve a jelenleg hatályos Településrendezési eszközök előírásait kell alkalmazni.

2.1.1. A terv környezeti értékelés szempontjából fontos céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése

A településrendezés célja a települések terület-felhasználásának és infrastruktúra-hálózatának kialakítása, az építés helyi rendjének szabályozása, a környezet természeti, táji és épített értékeinek fejlesztése és védelme.

A település fejlesztésének néhány olyan átfogó koncepcionális alapelven kell nyugodnia, amelyeket a településfejlesztés részletes programjának kidolgozása és végrehajtásának szervezése során következetesen érvényesíteni kell. Ezen legfontosabb alapelvek és követelmények az alábbiak:

- További belterület minimális bővítésével lakóterület fejlesztés, elsődleges cél a letelepedés (állandó lakosok) és a népességmegtartó erő biztosítása. A meglévő lakóterületek fejlesztésének minőség centrikusnak kell lennie.
- Törekedni kell arra, hogy a fejlesztések eredményeként a településen munkát vállalók helyben letelepülhessenek, illetve minél kevesebben kényszerüljenek naponta más településre utazni munkahelyükre.

- Semmiféle olyan fejlesztés nem irányozható elő, amely a települést övező természeti környezet károsodását, élővilágának és növényvilágának visszafejlődését vagy részleges pusztulását váltaná ki.
- Minden fejlesztési célnak a település meglévő értékes természeti, illetve környezeti adottságai hatékony hasznosítását kell szolgálnia ezen adottságok sérelme, pusztulása nélkül.
- A rendelkezésre álló, illetőleg megszerezhető pénzforrásokat, különféle támogatásokat arra kell felhasználni, hogy ez által a település befektetőkre, illetőleg befektetésekre irányuló fogadókészsége tovább javuljon.
- A fejlesztési célok középpontjában a társadalmi, gazdasági fejlesztés feladatainak kell állnia. Az épített környezet ehhez csupán a keretet adja, következésképpen nem elsődlegesen cél, hanem eszköz. Fejlesztésének tehát a társadalmi jólét céljaihoz kell igazodnia.
- A fejlesztési célokban, jelentőségének megfelelő súllyal kell szerepelnie a közlekedés, hírközlés, illetőleg minden olyan infrastrukturális fejlesztésnek, amely a település távolabbi környezete közötti távolság áthidalását célozza.
- A település nem elszigetelt része a térségnek. Következésképpen fejlesztési céljai meghatározását és azok végrehajtását is a térségben levő településekre figyelemmel, illetőleg azokkal célszerű együttműködésben kell megoldani.

2.2. A terv összefüggése más releváns tervekkel

- 2003. évi XXVI. Törvény az Országos Területrendezési Tervről
- a 2014-2019. közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program–IV.
- a 2014-2019. közötti időszakra szóló Nemzeti Természetvédelmi Alapterv–IV.
- Csongrád megye Területrendezési Terve (2012.)
- Csongrád megye Területfejlesztési koncepciója (2013.)
- Csongrád megye környezetvédelmi programja (2007)
- Magyarország vízgyűjtő gazdálkodási terve (2015)

Az Országos Területrendezési Terv (2003. évi XXVI. törvény) az ország szerkezeti tervét, valamint az országos térségi övezeteket és az ezekre vonatkozó szabályokat foglalja magában. Az ország településein, az egyes térségekben a területfelhasználásra és az építésre vonatkozó szabályokat e törvény rendelkezésével összhangban kell kialakítani.

A 2014-2019. közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-IV.) több alapelvet határoz meg, amelyeket a környezeti tervezés, környezethasználat során érvényesíteni kell minden szinten, így a településrendezési terv készítése során is.

A településrendezési terv környezetvédelmi általános céljait a Nemzeti Környezetvédelmi Program fő céljaival összhangban a következők szerint lehet összegezni:

- az egészséges környezet feltételeinek biztosítása
- a megfelelő életminőséget biztosító környezeti állapot megőrzése
- az élő és élettelen környezet természetközeli állapotának megőrzése
- a természeti erőforrásokkal való takarékos, értékvédő gazdálkodás
- a gazdasági fejlődés és a környezet harmonikus viszonyának megvalósítása

A terv nem ellentétes magasabb szintű, a tervhierarchiában megjelenő tervekkel, programokkal, azokra nincs befolyással.

2.3. A Tervváltozatok közötti választás indokai

A terv egy változatban készült a hivatkozott tervdokumentációk felhasználásával. Mivel a felülvizsgálat során a megváltozott jogi környezet miatt szükséges és tervezett módosítások a tervnek csak kisebb részleteit érintik, így különböző változatokat nem vizsgáltunk.

3. A terv megvalósítása környezeti hatásainak, következményeinek feltárása

3.1. A terv céljainak összevetése a terv szempontjából releváns környezet- és természetvédelmi célokkal

A terv céljai nem ellentétesek a tervhierarchiában magasabb szinten levő tervekkel, programokkal és azokra nincs befolyással.

A terv kiemelt figyelmet fordított az Országos Területrendezési Terv, Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-IV.) és a Nemzeti Természetvédelmi Alapterv–IV terveknek történő megfelelésre.

3.2. Környezetvédelmi célok és szempontok megjelenése illetve figyelembevétele a tervben

A tervben az érvényben lévő környezetvédelmi szempontú jogszabályokban megkövetelt állapotok elérése, valamint a jelenlegi összességében kedvező környezeti állapot fenntartása ill. a lehetőségekhez mérten javítása a cél.

A települési szilárd hulladéklerakó rekultivációjával egy jelentős szennyezőforrás került megszüntetésre. A sikeres rekultiváció, a vizek, a talaj, a levegő és az élővilág állapotát és a vizuális környezetét is javította egyszerre. A hulladékgazdálkodás területén a hulladékszigeteken történő szelektív gyűjtők és a hulladékudvar üzembe helyezése elősegíti a hulladékhasznosítási célok elérését.

A település szennyvízcsatornázásának megvalósulásával javulni fog a talajvíz minősége.

A szennyvíznek a Rösztke területén levő Rösztke-Domaszék közös szennyvíztisztítóra történő beszállításával a kibocsátott tisztított szennyvíz sem terheli a település környezetét. A tisztított szennyvíz végleges befogadója a Matyér-Subasai-főcsatorna.

A felülvizsgált szerkezeti tervben a biológiai aktivitásérték növekszik.

A környezetvédelem és a környezeti tényezők helyzetértékelése alapján a fejlesztendő területek Domaszéken a következők: a belvizek és csapadékvizek problémájának további javítása, a megújuló energiaforrások (termálvíz, napenergia, szélenergia, biomassa) kihasználtságát is növelni kell, a hulladékgazdálkodás szempontjából az illegális lerakók kialakulásának megakadályozása fontos.

A lakossági szemléletformálás és tájékoztatás továbbra is kiemelten kezelendő kérdéskör a környezetvédelem területén.

A településen jelentkező környezeti terhelés jelentős hányadát – mivel jelentős ipari tevékenység a nincs – a helyzetértékelésben részletezettek szerint a közlekedésből ill. hőtermelésből származó kibocsátások teszik ki. A jelentősebb férőhellyel rendelkező állattartó telepek a lakóterülettől távolabb helyezkednek el. Extrém időjárási körülmények között esetenként még nagy távolságban is szaghatással lehet számolni.

A módosítással érintett területek egy része már kialakult állapotú, a korábbi tervekben is érintett volt, így a településszerkezetben történő változtatások jelentős hatásokat nem jelentenek illetve nem indukálnak.

Az új területfelhasználási övezetek kijelölése, illetve az érvényben levő hasznosítási célok megváltoztatása elsősorban a területek magasabb települési, társadalmi vagy gazdasági értékének realizálását jelentik illetve eredményezik.

A szerkezeti és szabályozási tervmódosításoknak – figyelembe véve területi kiterjedésüket – a település egészére vonatkoztatva szempontból nincs jelentős környezeti hatása.

3.3. A terv céljainak egymás közti, illetve releváns tervek céljaival való konzisztenciája környezeti szempontból.

A település területrendezési tervében meghatározott fejlesztési javaslatok, és célok környezetvédelmi szempontból összhangban vannak a releváns tervekkel, különösen az Országos Területrendezési Tervvel, a Nemzeti Környezetvédelmi Programmal (NKP-IV.) és a Nemzeti Természetvédelmi Alapterv-IV. –al.

3.4. A jelenlegi környezeti állapot ismertetése

A jelenlegi állapot részletezésére a terv 1.17 – 1.20 fejezetében sor került.

3.4.1. A fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása és mindezek várható alakulása ha a terv nem valósulna meg.

A környezetvédelem és a környezeti tényezők helyzetértékelése alapján a fejlesztendő területek a településen a következők: egyes mélyfekvésű részek csapadékvíz elvezetésének további javítása, a megújuló energiaforrások (termásvíz, napenergia, szélenergia, biomassza) kihasználtságát is növelni célszerű, a hulladékgazdálkodás szempontjából az illegális lerakók kialakulásának megakadályozása fontos.

A lakosság környezettudatosságának növelése a szemléletformálás és tájékoztatás továbbra is kiemelten kezelendő kérdéskör a környezetvédelem területén.

A településen jelentkező környezeti terhelés jelentős hányadát a településen működő – a helyzetértékelésben részletezett – jelentősebb gazdasági társaságok tevékenységén túl a közlekedésből ill. hőtermelésből származó kibocsátások teszik ki. A jelentősebb férőhellyel rendelkező állattartó telepek a lakóterületektől távolabb helyezkednek el. Extrém időjárási körülmények között esetenként még nagy távolságban is szaghatással lehet számolni.

A MOL Zrt föld alatti szénhidrogén vezetékei potenciális szennyező források.

A módosítással érintett területek egy része már kialakult állapotú, a korábbi tervekben is érintett volt, így a településszerkezetben történő változtatások jelentős hatásokat nem jelentenek illetve nem indukálnak.

Az új területfelhasználási övezetek kijelölése, illetve az érvényben levő hasznosítási célok megváltoztatása elsősorban a területek magasabb települési, társadalmi vagy gazdasági értékének realizálását jelentik illetve eredményezik.

A szerkezeti és szabályozási termódosításoknak – figyelembe véve területi kiterjedésüket – a település egészére vonatkoztatva szempontból nincs jelentős környezeti hatása.

A felülvizsgált terv végrehajtása során a környezetvédelemre vonatkozó jogszabályi és műszaki előírások betartása esetén a környezeti elemek, Helyzetértékelési dokumentációban részletezett állapotában jelentős változás várhatóan nem fog bekövetkezni.

3.5. A terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása, különös tekintettel azokra a tervelemekre, tervezett intézkedésekre, amelyek:

3.5.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelés közvetlen előidézését jelentik

A felülvizsgálat során tervbe vett fejlesztések természeti erőforrások közvetlen igénybevételét – a termőföldek szükséges és indokolt igénybevételén túl – nem idéznek elő.

A településtrendezési terv módosítása termőföldet érintő részeket is tartalmaz, melynek során a 2007. évi CXXIX. Törvény előírásait kell alkalmazni.

A termőföldek végleges más célú hasznosítását megelőzően a talajtani szakvélemény készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet szerinti talajvédelmi tervet kell készíteni. A humuszos termőréteg letermelésével, megmentésével, hasznosításával, továbbá a terület helyreállításával kapcsolatos munkálatokat a beruházás engedélyezése céljából készített terveknek tartalmaznia kell.

Közvetlen környezetterhelést – levegőterheltségi szint lokális növekedése – a gazdasági és ipari területek valamint lakóterületek kijelölése jelent. Figyelembe véve a módosítással érintett területek méreteit és térben történő elkülönülésüket – a település teljes területére vonatkoztatva ez a hatás nem számottevő.

Összességében a felülvizsgált terv megvalósulásával a környezeti elemek állapota a Helyzetértékelési munkarészben részletezettekhez képest várhatóan jelentősen nem fog változni.

3.5.2. Környezeti következményekkel járó társadalmi, gazdasági folyamatokat ösztönző tényezők a módosított terv megvalósítása során

A módosított terv megvalósítása, a környezetvédelmi előírások következetes betartása esetén, jelentős környezetterheléssel nem jár, így nem indukál negatív környezeti következményekkel járó társadalmi és gazdasági folyamatokat.

3.6. A tervezett módosítások megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése

3.6.1. Jól azonosítható környezet igénybevétel vagy terhelés esetén a lehatárolt módosítással érintett területeken

Az azonosítható területeken történő módosításokat és környezetvédelmi szempontú értékelésének részletezését a 2.1. számú fejezet tartalmazza.

3.6.2. A tervezett módosítások hatásának általános környezeti értékelése

Összességében a tervezett módosítások a környezeti elemeket, beleértve az épített környezetet és a régészeti lelőhelyeket nem veszélyeztetik.

A hatások mértéke számítható hatásterületű, közigazgatási, vagy országhatáron áttérjedő kockázattal járó hatást nem jelentenek.

Amennyiben a megvalósítandó létesítmények tervezése, során maradéktalanul betartják a mindenkor érvényes jogszabályi valamint hatósági előírásokat, beleértve HÉSZ előírásait is, valamint a létesítmények üzemeltetését a létesítményre kiadott hatósági engedélyben foglaltaknak megfelelően, kellő szakértelemmel és gondossággal végzik akkor a környezetet nem veszélyeztetik.

A hatóságok a létesítmények engedélyezésénél a környezetvédelmi és természetvédelmi érdekeket is érvényesítik.

A beépítésre tervezett módosítások régészeti lelőhelyet nem érintenek és nem veszélyeztetnek. A régészeti lelőhelyek felülvizsgálata a módosítás során megtörtént.

A tervezett módosítások ásványvagyonot és vízbázisokat nem veszélyeztetnek.

A környezeti elemek rendszereire, folyamataira, szerkezetére, a tájra, településre, klímára, természeti (ökológiai) rendszerre, és a biodiverzitásra a tervezett módosítások jelentős hatást nem gyakorolnak.

A település biológiai aktivitásértéke a módosításoknak köszönhetően növekedni fog.

A Natura 2000 területek állapotára, állagára és jellegére, valamint e területeken lévő élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzete megmaradásának, fenntartásának, helyreállításának, fejlesztésének lehetőségeire a tervezett módosítások negatív hatást várhatóan nem fognak gyakorolni.

A felhagyott hulladéklerakó rekultivációja és revitalizációja a lerakó környezetét minden tekintetben pozitívan érintette.

A csatorna hálózat kiépítése és a Rösze-Domaszék szennyvíztisztító rekonstrukciója a települést is pozitívan érinti.

A települési környezetre gyakorolt környezeti hatások a tervezett fejlesztések műszaki, infrastrukturális és szabályozási feltételei alapján nem minősülnek olyan jelentőségűnek, amely kizárja a módosítások megvalósulását.

A tervezett területhasználati módosításokból eredően nem várható az átlagos egészségi, baleseti és környezetbiztonsági viszonyokat fokozottabban veszélyeztető hatás.

A fejlesztés és a megvalósítás (mint azt a szerkezeti és szabályozási terv is célként fogalmazza meg) a települési, természeti, környezeti, gazdasági, infrastrukturális és geopolitikai helyzetének az élénkítését, javítását célozzák.

A tervezett módosítások nem okozzák a környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeinek, feltételeinek gyengítését vagy korlátozását.

A tervezett módosítások nem adnak lehetőséget a helyi adottságoknak megfelelő optimális térszerkezettől, területfelhasználási módtól való eltérés fenntartására vagy létrehozására irányuló törekvéseknek.

A tervezett módosítások kifejezetten támogatják a helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok erősítését, amelyek a táj eltartó képességéhez alkalmazkodtak.

A tervezett módosítások nem korlátozzák a természeti erőforrások megújulását.

3.7. A környezeti következmények alapján a terv, illetve program és a változatok értékelése, a környezeti szempontból elfogadható változatok meghatározása.

A terv módosítása egy változatban készült. A módosítások a település területének csak kis , térben elkülönülő részeit érintik mozaik szerűen, így különböző változatokat nem vizsgáltunk.

4. A terv, illetve program megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezetre káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó, a tervben szereplő intézkedések környezeti hatékonyságának értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre.

A felhagyott és szakszerűen rekultivált hulladéklerakó környezetében a talajvíz minőségének monitorozása az utógondozás ideje alatt biztosítja a felszín alatti esetleges szennyeződésének időben történő észlelését.

A biológiai aktivitásértékek a pozitív irányban történő változása a levegőminőség javulását eredményezhetik.

A zajterhelés egyes területeken a tevékenységek nem körültekintő fejlesztése esetén megnőhet. Az építéshatósági engedélyezési eljárások során különös figyelemmel kell eljárni, és a határértékek betartatásához esetlegesen szükséges zajvédelmet már az engedélyezés során elő kell írni.

Az állattartó telepek bővítése esetén különös figyelemmel kell eljárni a trágya tárolók engedélyezésénél a felszíni és felszín alatti vizek valamint a földtani közeg szennyeződésének

elkerülése érdekében Amennyiben az engedélyező hatóság következetesen érvényesíti a hatályos környezetvédelmi előírásokat akkor a környezeti elemek káros mértékű terhelése elkerülhető.

A szelektív hulladékgyűjtést , és a környezettudatos szemléletet és gondolkodásmódot népszerűsíteni kell. A terv tartalmazza a hulladékgazdálkodás fejlesztéséhez szükséges intézkedéseket.

5. *Javaslat olyan környezeti szempontú intézkedésekre, előírásokra, feltételekre, szempontokra, amelyeket a terv, illetve program által befolyásolt más tervben, illetve programban figyelembe kell venni.*

A helyi rendeletekben érvényesíteni kell a tárgyi tervben megfogalmazott környezetvédelemmel kapcsolatos elveket.

6. *A terv, illetve program megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezeti hatásokra vonatkozóan a tervben, illetve programban szereplő monitorozási javaslatok értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre.*

Az Önkormányzatnak a vízelvezetések további javíthatóságát az időszakosan jelentkező visszaduzzasztó hatás csökkentése érdekében vizsgálni kell.

7. *Közérthető összefoglaló.*

A településrendezés célja a települések terület-felhasználásának és infrastruktúra-hálózatának kialakítása, az építés helyi rendjének szabályozása, a környezet természeti, táji és épített értékeinek fejlesztése és védelme.

A település fejlesztésének néhány olyan átfogó koncepcionális alapelven kell nyugodnia, amelyeket a településfejlesztés részletes programjának kidolgozása és végrehajtásának szervezése során következetesen érvényesíteni kell.

A terv ezen legfontosabb alapelveket és követelményeket a felülvizsgálat során figyelembe vette aminek eredményeként a terv megvalósulása esetén az alábbiak szerint alakul a környezeti elemek terhelése.

A terv megvalósulása estén levegővédelmi szempontból a településen belül lokálisan kismértékű változások lehetnek de ezek a változások nem jelentősek. A település egészére vonatkozóan a várható változások összességében levegővédelmi szempontból nem számottevőek.

A terv megvalósulása biztosítja a talaj és a talajvíz terhelésének csökkenését.

A zajkibocsátási határérték túllépésének megelőzése csak az engedélyező hatóságok következetes és nagyfokú odafigyelésével biztosítható, hogy az esetlegesen szükséges zajkibocsátás csökkentési műszaki megoldások időben megvalósulhassanak.

A terv megvalósulása estén a településen keletkező hulladékok mennyiségében és minőségében érdemi változást nem fognak okozni, a keletkező hulladékok a hatályos jogszabályok szerinti környezetveszélyeztetést kizáró módon történő kezelésére a település megfelelő szerződött kapacitásokkal rendelkezik.

A terv megvalósulása ásványvagyont és vízbázisokat nem veszélyeztet.

A terv megvalósulása esetén a település biológiai aktivitásértéke a módosításoknak köszönhetően növekedni fog.

A terv megvalósulása természeti érdeket nem sértenek.

Összességében a terv megvalósulása a környezeti elemeket, beleértve az épített környezetet és a régészeti lelőhelyeket nem veszélyeztetik.

Összefoglalva megállapítható, hogy a terv a lehetőségekhez képest csak a szükséges és indokolt mértékben veszi igénybe és terheli a természeti erőforrásokat.

A terv megvalósulása települési környezetre gyakorolt hatásai jelentős változásokat nem eredményeznek. Új, előre nem becsülhető, vagy a megengedettnél jelentősebb környezeti kockázatok bekövetkezése nem várható !

Az értékelt terv környezeti szempontból elfogadásra javasolható, figyelembe véve a tervi előzményeket is.

Szeged, 2017. június

Novai György
okl. környezetvédő,
Hulladékgazdálkodási szakértő
SZKV-hu/06/0171/H-2410/12
Levegőtisztaság-védelmi szakértő
SZKV-le/06/0171/H-2410/12
Víz- és földtani közeg védelmi szakértő
SZKV-vf/06/0171/H-2409/12

dr. Szanka Károly
dipl. környezetvédelmi, zajcsökkentési
szakmérnök
SZÉS-4/06-0021 H-2124/10